

ALEVİ ANSİKLOPEDİSİ

BÜLTENİ

ALEVİLER KENDİ ANSİKLOPEDİLERİNİ YAZIYOR

Rıza Şehri Akademisi öncülüğünde Nisan 2024'te başlayan Alevi Ansiklopedisi çalışması, 21. yüzyılın ilk çeyreğini tamamladığımız bugünlerde, kendi kaynaklarından hareketle Alevilik bilgisinin derlenmesi; var olan yazılı kaynakların sistemlice tasnif edilmesi, incelenmesi ve okura bütünsel, anlaşılabilir bir biçimde aktarılması; çağın gereklerine uygun teknolojik araçlarla uyumlu bir platformda, bugünden yarına, dünya kamuoyuna erişilebilir olmasını hedefleyen bir projedir.

Alevi Ansiklopedisi Kurucu Yayın Kurulu

YAZARLARA ÇAĞRI!

- Siz saygın akademisyenleri ve kıymetli entelektüelleri bu tarihi girişime katkıda bulunmaya davet ediyoruz. Kendi uzmanlık alanlarınız-da Yazarlara Notlar kısmında belirtilen kriterlere uygun olarak ansiklopediye katkı sağlayabilirsiniz. Katkılarınız, Alevi mirasının korunması ve gelecek nesillere aktarılmasında önemli bir rol oynayacaktır.
- sayfa: 4'de**

NASIL DESTEK OLABİLİRİM?

- Daha önce yayınlanmış kitaplarınızdan, makalelerinizden, diğer yazılı çalışmalarınızdan derleyeceğiniz ya da yeni yazacağınız madde içeriklerini ansiklopediye göndererek...
- devamı: 3'de**

NELER HEDEFLİYOR?

- Uzun yıllara yayılacak, adım adım içeriğini zenginleştirerek genişleyecek bir online bilgi platformu olarak tasarlanmıştır.
- devamı: 3'de**

SEMPOZYUM SONUÇ BİLDİRGESİ

- Hep birlikte nasıl nitelikli bilimsel kapsayıcı bir Alevi Ansiklopedisi için katkı sunabiliriz? Rıza Şehri Akademisi, Alevi Yol önderleri, konuyla ilgilenen akademisyenler ve araştırmacıların katılımıyla 16-17 Kasım'da Almanya/ Dortmund'da iki günlük Alevi Ansiklopedisi Sempozyumu'nu gerçekleştirdi
- Sayfa: 6'da**

NEDEN ŞİMDİ?

- Ansiklopedi, dijital bir platform olarak zamanla niteliği, kapsamı genişleyen, değişen sosyal gerçekliği de yansıtabilecek şekilde her daim güncellenmeye açık dinamik bir platform olacaktır.

ALEVİ ANSİKLOPEDİSİ
WEP SİTESİ
YAKINDA YAYINDA!

YAZARLAR İÇİN
PRATİK BİLGİLER
sayfa: 5'de

Siz de ansiklopedinin yazarı olmak istiyorsanız başvuru sağlayınız.

<https://www.aleviansiklopedisi.com/>

info@aleviansiklopedisi.com

HAKKINDA...

Rıza Şehri Akademisi öncülüğünde Nisan 2024'te başlayan Alevi Ansiklopedisi çalışması, 21. yüzyılın ilk çeyreğini tamamladığımız bugünlerde, kendi kaynaklarından hareketle Alevilik bilgisinin derlenmesi; var olan yazılı kaynakların sistemlice tasnif edilmesi, incelenmesi ve okura bütünsel, anlaşılabilir bir biçimde aktarılması; çağın gereklerine uygun teknolojik araçlarla uyumlu bir platformda, bugünden yarına, dünya kamuoyuna erişilebilir olmasını hedefleyen bir projedir.

Alevi Ansiklopedisi, Aleviliğin tarihsel varoluşu önündeki her türlü engeli ve kendi varlığına yönelik tehditleri bertaraf etme konusunda vazgeçilmez katkılar sunacak bir bilgi platformu olarak; özellikle son 30 yılda ortaya çıkan akademik-entelektüel birikimin somutlaşması, Aleviliği kendi sesiyle, kavramlarıyla, düşünceleriyle ve hissiyatıyla ifade edilmesi, bu çerçeveden hareketle, Alevilik-bilgisinin derlenmesi, tahrif ve tahribata uğratılmadan yeni kuşaklara, araştırmacılara, bilim insanlarına ulaştırılması amacıyla oluşturulan dijital bir platformdur.

NEDEN BİR ANSİKLOPEDİ?

Ansiklopediler, kapsam genişliği, yazma biçimi ve işlevleri bakımından sözlüklerden ve derleme kitaplardan farklıdır. Modern dönemde Fransa'da şekillendikleri 18.yy'dan itibaren, ansiklopediler, toplumu aydınlatmak ve gerçek-bilginin gücüyle donatarak eski iktidarların (ancient regime) boyunduruğundan kurtarmaya çok büyük ivme kazandıran karakterleriyle, tarihsel ve güncel bilgiyi, bilimsel yöntemlerle süzgeçten geçirerek insanlara ulaştırmayı sağlayan önemli araçlardır. Bu devrimci karakterin çoklu açılardan rejimlerin baskısı altında olan Alevilik konusunda kullanılması çok önemli bir adım olacaktır.

TARİHİ BİRİKİMİ KORUMAK

Alevilik tarih boyunca zorla asimilasyon, kırım-katliam ve kültürel mirasının, kolektif bilgisinin tahrifatı gibi ciddi tehditlerle yüzleşmiştir. Bu sebeple Alevi kültür mirasının doğru şekilde anlaşılması, korunması ve aktarımı gibi ciddi çabalar ve tartışmalar vardır. Alevilik Ansiklopedisi, bu büyük mirasın korunması, yeni nesillerin Aleviliğin kendi kaynaklarından ve bilimsel yöntemlerle damıtılmış bilgilerden öğrenmesi için güçlü, kapsamlı ve çok yönlü bir Alevilik bilgi kaynağı olacaktır. Bu yönüyle, Alevi Ansiklopedisi, Alevi topluluğunun kendi kültürel kimliğini kavrama, güçlendirme ve aktarma bağlamında oluşturulan dezenformasyon ortamıyla mücadele etmesine de önemli bir katkı sunacaktır.

Alevi Ansiklopedisi, tüm farklı etnik ve/veya dinsel-geleneksel köklerden gelen Alevi toplumların kültürel birikimini yansıtarak, bütünlüklü bir kimlik anlayışını ortaya koyacak bir karakterde olacağından, Alevi toplumunun çeşitliliği ve kültürel zenginliği hakkında sağlayacağı sağlam zemin ile Alevi kimlik tutunumunun inşa edebilmesine katkı sunacaktır.

KAPSAMLI VE BİLİMSSEL YAKLAŞIM

Alevi Ansiklopedisi, günümüzde Alevilik bilgisinin artık farklı dünya dillerinde de çeşitlenip hızla yaygınlaştığı gerçeği göz önüne alındığında, Alevilik hakkında mümkün olan en geniş kapsamı sunmayı hedefleyen, bu bağlamda farklı akademik-entelektüel yaklaşımları, yorumları dikkate alan ve bilimsel kriterlerden sapmadan bu bilgi zenginliğinin erişime sunulacağı bir platform olacaktır.

Alevi Ansiklopedisi, Alevi kültür dünyasına dair kavramları, kurumları, tarihsel geçmişi, güncel sosyolojik ve antropolojik boyutları; sembolleri, değerleri, duyguları ve sözlü kültürel mirası konu edinecek oldukça geniş bir yelpazeyi kapsayacak şekilde, alanlarında yetkin yazarlar, araştırmacılar, akademisyenler tarafından kaleme alınacak ve yayın kurulunun onayı ile yayına girecektir.

DİJİTAL VE DİNAMİK İÇERİK

Alevi Ansiklopedisi, dijital bir platform olarak zamanla niteliği, kapsamı genişleyen, değişen sosyal gerçekliği de yansıtabilecek şekilde her daim güncellenmeye açık dinamik bir platform olacaktır.

ÇOK DİLLİ ERIŞİM

Alevi Ansiklopedisi, Alevilik hakkında bilgi edinmek isteyen herkesin, özellikle Avrupa diasporasındaki genç kuşakların başvurabileceği çok dilli bir platform olmayı da hedeflediğinden, ileriki süreçte farklı Avrupa dillerine çevrilmesi ve bu yolla daha geniş bir okur kitlesine ulaştırılması sağlanacaktır.

KATKI SUNANLAR

Alevi Ansiklopedisine, yalnızca akademisyenler değil, aynı zamanda Alevi toplumunun ileri gelenleri, entelektüeller, donanımlı Alevi insanların, inanç önderlerinin de katkılarının sağlanması, bu yolla Alevi kültür dünyası içerisindeki çeşitliliğin ve bunun mirasının aktarabilmesi hedeflenmektedir.

KİMLERDEN OLUŞUYOR NASIL ÇALIŞIYOR? NELER HEDEFLİYOR?

Alevi Ansiklopedisi,

1. Destekleyici Alevi Kurumlar,
2. Yayın Kurulu & Bilimsel Danışma Kurulu
3. Teknik Ekip

olmak üzere üç ana ayaktan oluşmaktadır.

1. Rıza Şehri Akademisi davetiyle başlatılan projede, Türkiye’den ve Avrupa’dan çeşitli Alevi kurumlar ile akademik planda Alevilik Çalışmaları çerçevesinde faaliyet yürüten çeşitli platformlar, destekçi olarak yer almaktadır. Rıza Şehri Akademisi, projenin diğer kurumlarla ilişki kurmasında; kamuoyunda duyurusunda ve tanıtımında; maddi altyapısının hazırlanmasında ve sürdürülmesinde rol üstlenmektedir.

2. Yayın Kurulu, Ansiklopedinin diğer kurullarıyla eşgüdüm haline; ancak yayım sürecinin örgütlenmesi ve yürütmesinde bağımsız olarak; Bilimsel Danışma Kurulunun örgütlenmesinde ve sürece dahil edilmesinde ve Ansiklopedinin akademik-bilimsel kriterler çerçevesinde uluslararası nitelik kazandırılmasında görev almaktadır.

2.1 Bilimsel Danışma Kurulu, yayım sürecinde, Yayın Kurulunun bilgi ve uzmanlığını aşan konularda alanındaki bilgi ve deneyimine danışılacak bir uzmanlar kurulu olarak düşünülmektedir. Yanı sıra, dönem dönem örgütlenecek ortak toplantılarda, sempozyum ve workshoplarda, yine bilgi ve deneyimiyle Ansiklopediye katkı sunabilecek bir uzamanlar ağı olarak değerlendirilmektedir.

3. Teknik Ekip, Ansiklopedi web sitesinin yapımında, yürütmesinde ve görsel materyallerin hazırlanmasında sorumluluk üstlenmektedir.

Alevi Ansiklopedisi Akademik-Entelektüel Çevrelerle Buluşma Konusunda Neler Hedefliyor?

Alevi Ansiklopedisi, uzun yıllara yayılacak, adım adım içeriğini zenginleştirerek genişleyecek bir online bilgi platformu olarak tasarlanmıştır. Bu çabada, başta Alevilik Çalışmaları (Alevi Studies) alanında ve/veya ilişkili alanlarda çalışan akademisyenler, akademisyen adayları (master ve doktora öğrencileri) yer alacaktır. Bu sebeple yıllık sempozyumlar ve workshoplar örgütleyerek ortak bilgi alanı ve etkileşim oluşturmayı hedeflemektedir.

Alevi Ansiklopedisi, tanıtımının uygun olacağı her akademik platformda yer almayı ve daha geniş yazar kitlesiyle buluşmayı da önemsemektedir.

Bu kapsamda, ilerleyen safhalarda Yayın Kurulunun genişletilmesi ve uluslararası bir ekibe dönüştürülmesi, Bilimsel Danışma Kurulunun daha aktif katılımının sağlanması planlanmaktadır.

NASIL DESTEK OLABİLİRİM?

Alevi Ansiklopedisi çalışmasına,

- Daha önce yayınlanmış kitaplarınızdan, makalelerinizden, diğer yazılı çalışmalarınızdan derleyeceğiniz ya da yeni yazacağınız madde içeriklerini ansiklopediye göndererek,
- Sosyal medya hesaplarını takip ederek, etkileşim vererek ve kendi sosyal medya hesaplarınızda paylaşarak,
- Sosyal medyada yayınlanan afiş, ilan, broşür, haber vb. bilgilere etkileşim vererek ve kendi ağlarınızda yayarak,
- Bağış kampanyasına katılarak, gönüllülük temelinde ilerleyen çalışmalara destek olarak,
- Çevrenizde Alevi tarihi, kültürü, coğrafyası vb. üzerine ilgisi olan kimseleri teşvik ederek, yazmaya yönlendirerek, gönüllü olabilirsiniz.

YAZARLARA ÇAĞRI!

Alevi tarihini, kültürünü ve inancını gelecek nesillere taşımak için yola çıktık. Siz de uzmanlığınızla katkı sunun. Yazılarınızı 30 Nisan 2025'e kadar bekliyoruz.

Değerli Araştırmacılar,

Alevi Ansiklopedisi, Alevilik hakkında doğru ve kapsamlı bilgiler sunmayı amaçlayan dijital bir platformdur. Misyonu, Alevi kültürünü, Alevi toplumunun kavramsal ve duygusal çerçevesi içinde sunarak gelecek nesillere aktarmaktır. Bu platform, Aleviliğin tarihini, kültürünü ve inançlarını bütüncül ve erişilebilir bir şekilde korumayı, tanıtmayı ve daha geniş kitlelerle paylaşmayı hedeflemektedir.

Ansiklopedinin temel amacı, Alevi toplumu ve dünya genelindeki okuyucular için güvenilir, çok boyutlu bir bilgi kaynağı oluşturmak, Alevi kültürel hafızasını bilimsel temelde zenginleştirmek ve dış müdahalelere karşı koruma sağlamaktır. Bu doğrultuda, kalıcı bir bilgi platformu oluşturmayı ve Alevi kültürüne yönelik çok yönlü manipülasyon ve silme girişimlerine karşı bir direnç noktası oluşturmayı amaçlamaktadır.

Siz saygın akademisyenleri ve kıymetli entelektüelleri bu tarihî girişime katkıda bulunmaya davet ediyoruz. Kendi uzmanlık alanlarınızda Yazarlara Notlar kısmında belirtilen kriterlere uygun olarak ansiklopediye katkı sağlayabilirsiniz. Katkılarınız, Alevi mirasının korunması ve gelecek nesillere aktarılmasında önemli bir rol oynayacaktır.

Makale Gönderim Süreci

- Makale gönderimi için son tarih 30 Nisan 2025'tir.
- Makaleler Türkçe veya İngilizce olarak kabul edilmektedir.
- Yazarlar, yazmayı düşündükleri konuları ve Yazarlar İçin Notlar bölümünde belirtilen ilgili kategorileri önceden info@aleviansiklopedisi.com adresine iletmelidir.
- Yazım sürecine ilişkin ayrıntılı teknik bilgiler ve diğer ilgili yönergeler, ansiklopedinin web sitesindeki Yazarlar İçin (For Authors) bölümünde bulunabilir.
- Ayrıca, yazarların 150-200 kelimelik kısa biyografilerini makaleleriyle birlikte Editör Kurulu'na göndermeleri gerekmektedir.

Daha fazla bilgi veya herhangi bir sorunuz için lütfen Alevi Ansiklopedisi Editör Kurulu ile iletişime geçmekten çekinmeyin.

YAZARLAR İÇİN PRATİK BİLGİLER

Alevi Ansiklopedisine Kimler Yazabilir?

Yayın ilkeleri ve kurallarına uygun hazırlanmış her madde girişini kabul eder.

Akademisyenler, araştırmacılar, yazarlar, entelektüeller, Aleviliğe dair çalışmaları ve ilgisi olan herkes Alevi Ansiklopedisine katkıda bulunabilir.

Yayın Dili Nedir?

Türkçe ve İngilizce olmak üzere, yayına iki dilli başlayacaktır. İlerleyen aşamalarda Kırmanci (Zazaca), Kurmanci, Almanca ve Fransızca gibi ek diller hayata geçirilecektir.

Maddeler Kaç Kelime Olmalıdır?

- Madde girişleri (ideal olarak) en az 50-100 en fazla 2000 kelime olmalıdır.
- 2000 kelimeyi geçen madde girişlerinde, 150-200 kelimelik bir özet hazırlanmalı ve Yayın Kuruluya hazırlanan madde hakkında irtibata geçilmelidir.

Sonnotlar ve Kaynakça nasıl hazırlanmalı?

- Yazarlar Referans ve Kaynakça Klavuzuna bakarak metin içindeki sonnot ve kaynakça uygulaması hakkında bilgi edinebilirler.
- Yazarlar, kaynakçalarında (mümkün olduğunca) DOI numaraları kullanmalı ve kaynakları okurlar için de erişilebilir hale getirmeyi hedeflemelidir.
- Metin içinde diğer maddelere link verilebilir mi?
- Yazarlar, hazırladıkları metinlerde, yazdıkları diğer maddelere link verebilirler. Bunun için ilgili maddeleri koyu puntuyla belirtmeleri gerekir.

Maddeler Tek Kavram Yerine Kavram Grubu da olabilir mi? Evet, olabilir. Örneğin, "semah", "ocak", "talip", gülbenk", "cemevi" vb. gibi tarihsel, sosyolojik, folklorik, etnografik, teolojik klasik madde girişlerinin yanı sıra "Alevi karşıtı ayrımcılık", "Alevilikte sözlü kültür", "Alevilerde kuşaklar arası travma", "toplumsal cinsiyet eşitsizliği", "Aleviler ve mizah", "Alevilik ve travma", "Kureyş Ocağı", "Alevi Katliamları", Alevi Diasporaları", "Alevi Müziği", "Alevi hafızası" vb. farklı konseptlerde hazırlanmış, belirli bir tarihsel dönem, olay, süreç ve/veya durumla ilişkili; Alevi tarihi, coğrafyası, sosyolojisi, antropolojisi, teolojisi, folkloru, siyaseti, ekonomisi vd. alanlarda Alevi kültürüne ve coğrafyasına ışık tutacak yazılar da hazırlanabilir.

Giriş Yapılan Maddelerde Daha Sonra Düzeltme Yapılabilir mi?

Evet, yapılabilir. Yazarlar, yayınlanmış madde içerikleri üzerinde daha sonra, Yayın Kurulu ile irtibat halinde, istedikleri düzeltmeleri yapabilirler. Yapılan düzeltmeler, madde içeriğinde belirtilir.

Madde içerikleri ve Yazarlar Alevi Ansiklopedisi Sitesinde Nasıl Görünecek?

Her madde alfabetik ve kategorik (tematik) olarak listelenecek. Maddeler tıklandığında, madde içeriği yazar ismi ile birlikte görülecek. Dileyen okur, yazar ismine tıklayarak, hakkında kısa özgeçmiş bilgisine, yazdığı diğer maddelere ve (eğer paylaşırsa) yazarın sosyal medya linklerine de ulaşabilecek.

Aynı Madde Hakkında Birden Fazla Giriş Yapılabilir mi?

- Evet, Alevi Ansiklopedisinde yayımlanmış bir madde hakkında birden fazla giriş yapılabilir.
- Alevi Ansiklopedisi, Alevi toplumunun sosyo-kültürel ve siyasal çeşitliliğini kapsama amacındadır ve özellikle tartışmalı konularda farklı perspektiflerden hazırlanmış içerikleri yayımlama vizyonuyla hareket etmektedir.
- Yazarlar, daha önce başka yazarlar tarafından hazırlanmış maddeler hakkında farklı içerikler hazırlayabilirler.

Alevi Ansiklopedisinde Maddeler Nasıl ve Ne Zaman Yayınlanır?

Alevi Ansiklopedisinde madde girişleri yılın belli dönemlerinde yapılan çağrılara bağlı olarak, yazı teslim tarihlerinin bitimini takip eden iki aylık süreler içerisinde topluca yapılacaktır. Proje, ilerleyen yıllarında, bu konuda farklı uygulamalara da gidilebilir.

Alevi Ansiklopedisi Yayın Kuruluna Nasıl Ulaşılabilir?

- Yayın Kurulu ile irtibat için info@aleviansiklopedisi.com adresine mail atabilirsiniz.
- Yayın kurulu üyelerine ulaşmak için [buradan](#) email adreslerini bulabilirsiniz.

ALEVİ ANSİKLOPEDİSİ SEMPOZYUMU GERÇEKLEŞTİ

Alevilik bilgisini geleceğe taşıyacak girişim, bugüne kadar kat ettiği yol ve gelecekteki hedefleri, 16-17 Kasım 2024'te Almanya'nın Dortmund kentinde düzenlenen Alevi Ansiklopedisi Sempozyumu'nda ele aldı.

İki gün süren etkinlikte, akademisyenler, inanç önderleri, Türkiye ve Avrupa'dan Alevi kurum temsilcileri ile Alevilikle tarihsel-kültürel bağları bulunan Êzîdî, Yaresan/Kakai (Ehli Haq) gibi (Alevi diasporası gibi çoğunlukla sürgünde yaşayan) toplulukların temsilcileri bir araya geldi. Sempozyumun ilk gününde, Türkiye'de Alevilik bilgisinin derlenmesi ve aktarılması konusunda devlet politikalarından kaynaklanan çeşitli sorunlar ele alındı. Özellikle üniversiteler ve Kültür Bakanlığı bünyesinde kurulan bazı yapılar aracılığıyla Aleviliğe yönelik müdahalelerin, Aleviliğin içerdiği kültürel çeşitliliği yansıtmak yerine, Aleviliği belli bir ideolojik formatta yeniden inşa etme uygulamaları üzerinde duruldu.

Bilgisel şiddet politikalarının yarattığı bu sorunlara karşı, Türkiye'de Alevi Akademileri adı altında gerçekleştirilen çeşitli girişimlerin, Alevilerin bu alanda alternatif arayışlar içinde olduklarını gösteren çabalara da vurgu yapıldı. Benzer şekilde, Avrupa'da Alevilik üzerine akademik çalışmaların artış göstermesi ve burada görece daha serbest bir araştırma ortamı bulunmasına karşın, Avrupa'daki Alevi Akademilerinin yaygınlaşmasının da nihayetinde Alevilerin Avrupa'da kendi bilgi kaynaklarını oluşturma çabalarının bir uzantısı olarak ele alınması gereken bir olgu olduğu tartışıldı. Alevi Ansiklopedisi'nin, bu tablo içinde toparlayıcı bir rol üstlenerek bilginin doğru aktarımını ve temsilini sağlamada önemli bir potansiyele sahip olduğu değerlendirildi.

Sempozyumun ikinci günü, farklı toplulukların asimilasyona karşı direniş deneyimleri ve Aleviliğin teolojik ve sosyal yönlerine ilişkin tartışmalara sahne oldu.

ALEVİ ANSİKLOPEDİSİ
sempozyumu
DENEYİMLER | DÜŞÜNCELER | İMKANLAR | HEDEFLER
16-17 KASIM 2024

1. GÜN 16 KASIM CUMARTESİ

09.30 - 10.00 BULUŞMA VE KAYIT
10.00 - 10.30 AÇILIŞ
SUNUCU
SONGÜL MORSÜMBÜL TARHAN
AÇILIŞ KONUŞMALAR
NURAY BULUT (ALA SÜNNİ AKADEMİSİ)
DR. ÇETİN GÜNER (ALEVİ ANKARA OFİSİ ÇALIŞMA EKİBİ)
DR. DİLŞA DENİZ (ALEVİ ANSİKLOPEDİSİ ÇALIŞMA EKİBİ)
10.30 - 11.45 BİLGİNİN POLİTİKASI BAĞLAMINDA ALEVİLİK BİLGİSİNİN AKTARIMI SORUNU VE ALTERNATİF DENEYİMLER
MODERATÖR
DR. AHMET KERİM GÜLTEKİN
KONUŞMACILAR
PROF. DR. ŞÜKRÜ ASLAN (HAKARİ NİCAN ÖZEL SANATLAR ÜNİVERSİTESİ)
PROF. DR. CENGİZ GÜLEÇ (ALEVİ ENSTİTÜSÜ BAŞKANI)
ÇİLEK KÜÇÜKKELEŞ (TİCARET VE DÖNEM KÖPÜKLERİ HÜKÜMLÜSÜ)
11.45 - 12.00 KAHVE ARASI
12.00 - 13.30 AVRUPA'DA ALEVİ AKADEMİLERİ VE ÜNİVERSİTELER BÜNYESİNDE ALTERNATİF PROJELERLE ALEVİLİK EĞİTİMİ DENEYİMLERİ
MODERATÖR
DR. ÇETİN GÜNER
KONUŞMACILAR
ÖZAN GENÇ (RIZA ŞEHİR AKADEMİSİ HON. DR.)
DR. ÜMİT ÇETİN & DR. CELIA JENKINS (WESTPHALIA ÜNİVERSİTESİ, BÜLG. FEN.)
İSMAIL KAPLAN (ALYANCA ALEVİ BİRLİKLERİ TEŞKİLATI) (H. EK. SÖZBÜYÜKÜ)
13.30 - 14.30 ÖĞLEN ARASI (YEMEK)
14.30 - 16.00 DİJİTALLEŞEN ALEVİLİK: ALEVİLİK BİLGİ VE BELLEĞİNİN DİJİTAL ARŞİVENLEMESİ VE AKTARIMI
MODERATÖR
DR. HAYAL HANOĞLU
KONUŞMACILAR
DR. ALİ ARSLAN (SCHOOL OF AL FÜRAN)
DR. MARTİN GREVE (ORIENT INSTITUTE, STAMBUL)
HÜSEYİN MAT (HON. R. MACRAK HEDİSİ)
SONGÜL KAYA (HON. R. HEDİSİ)
16.00 KAPANIŞ

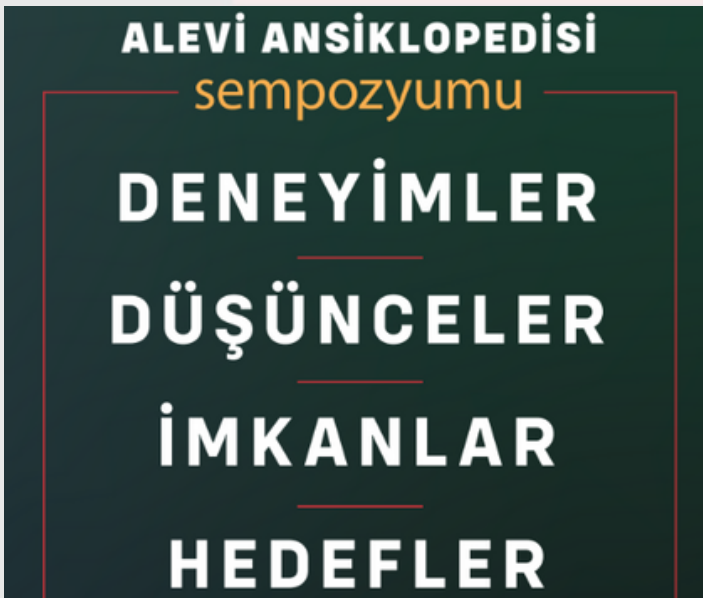
2. GÜN 17 KASIM PAZAR

10.30 - 11.45 ASİMİLASYON VE DİRENİŞ: KADİM İNANÇLARIN YAŞAMA MÜCADELESİ VE DAYANIŞMA İMKANLARI
MODERATÖR
ZANA KIBAR
KATILIMCILAR
HECİ ÇELİK EZZİ (HON. YEK. KOORDİNASYONU)
PİR EMİR YALÇIN
SEYİD REZAN KAKAI
ERDOĞAN YALGIN (KARAHİYA HEC)
11.45 - 12.00 KAHVE ARASI
12.00 - 13.30 İNANCIN TAŞIYICILARI PİRLER VE ANALARLA ALEVİLİK TEOLOJİSİ VE KOZMOLOJİSİ ÜZERİNE SÖYLEŞİLER
MODERATÖR
DR. DİLŞA DENİZ
KONUŞMACILAR
DİDAR ANA (AYDINCI OCAĞI)
PİR RIZA YAĞMUR (ELİVİKELİ DİMAL OCAĞI)
SAFFET TAŞ GENG (İSMEMLİ OCAĞI)
PİR ALİ KOÇAK (AYHAN OCAĞI)
13.30 - 14.30 ÖĞLEN ARASI (YEMEK)
14.30 - 16.00 HEP BİRLİKTE NASIL NİTELİKLİ, BİLİMSSEL, KAPSAYICI BİR ALEVİ ANSİKLOPEDİSİ İÇİN KATKI SUNABİLİRİZ?
MODERATÖR
ELİF SONZAMANCI
KONUŞMACILAR
HÜSEYİN MAT (HON. R. EK. BAŞKANI)
KADRIYE DOĞAN (HON. R. BAŞKANI)
ZEYNEL KETE (HON. R. BAŞKANI)
DEMİR ÇELİK (HON. R. BAŞKANI)
EROL AYDIN (HON. R. BAŞKANI)
MEHMET ÜSTER (HON. R. BAŞKANI)
MAHMUT CANBAŞ (HON. R. BAŞKANI)
SİYABEN ŞAHİN (HON. R. BAŞKANI)
KEMAL CANIK (HON. R. BAŞKANI)
16.00 KAPANIŞ
16.30 NEFESLER VE DEYİŞLER
ALİ BARAN HASAN SAĞLAM ALİ MATUR

Rıza Şehir Akademisi
Körnebachstr. 49-51 44143 Dortmund

Êzîdîlik, Yaresan (Ehli Haq)/Kakailer ve Raa Haq gibi Mezopotamya ve Anadolu'nun kadim inançlarının, tarih boyunca maruz kaldıkları asimilasyon politikalarına karşı direniş yöntemleri sempozyumun ikinci gününde kapsamlı bir şekilde ele alındı. Bu inanç topluluklarının baskılarla belleksizleştirilmeye çalışıldığı ancak buna karşı direnişlerini dayanışma ve ortak mücadele yöntemleriyle nasıl sürdürdükleri tartışıldı. Alevi Ansiklopedisi'nin bu bağlamda yalnızca Alevilik değil, bu kadim inançların da belleğini ve bilgisini koruma açısından kritik bir araç olabileceği vurgulandı. Ansiklopedi, bu toplulukların yaşadıkları travmalara karşı kolektif bir hafızayı yeniden inşa etmeye ve gelecek kuşaklara aktarmaya yönelik önemli bir platform olarak değerlendirildi.

Sempozyumda, Aleviliğin temel inançları ve değerleri, Yol'un taşıyıcıları olarak bilinen Pirlar ve Analar tarafından ele alındı. Analar ve Pirlar, geçmişte ve kırsalda yaşanan deneyimlerden yola çıkarak, Aleviliğin insan ve evren anlayışını, kutsal mekânları ve çeşitli dini-sosyal konuları etkileyici örneklerle açıkladılar.

ALEVİ ANSİKLOPEDİSİ
sempozyumu
DENEYİMLER
DÜŞÜNCELER
İMKANLAR
HEDEFLER

NEDEN BİR ALEVİ ANSİKLOPEDİSİ?

Karanlık bilmeyiz nurumuz vardır,

Gerçeği söyleyen dilimiz vardır...

Düşünce karanlığına ışık saçanlara

aşk olsun...

Aleviler, Balkanlar'dan Anadolu'ya Kafkaslar'dan Mezopotamya'ya uzanan geniş bir coğrafyaya kök salmış, kendilerine yönelmiş tüm tehditlere ve şiddete rağmen yüzlerce yıl boyunca kuşaklar arasında kültürel hafızalarını sözle aktaragelmış ve yaşadıkları mekanları da kimliklendiren kuvvetli bir kültürel bellek yaratmış etno-dinsel topluluklardır. Alevilik, uygarlıkların beşiği olan bu geniş coğrafyadaki en eski inanç sistemlerinden birisidir ve günümüzde farklı geleneksel süreklele varlığını korumaktadır.

Ayrıca, çeşitli siyasal ve ekonomik nedenlerden ötürü, yüzyıllardır kök saldıkları coğrafyalarından göç etmek zorunda bırakılan Alevi topluluklar, son yarım asırda özellikle Batı Avrupa ülkelerinde kalabalık nüfuslar oluşturmuştur. Günümüzde Avrupa'da yaşayan Aleviler, Anayasal haklar, resmi tanınma ve örgütlenme konusunda çeşitli haklar elde etseler de özellikle Alevi nüfusunun en yoğun görüldüğü Türkiye'de, halen resmi tanınma ve diğer demokratik hak talepleri görmezden gelinmektedir. Ötesinde, Alevi gerçekliği, başta devlet mekanizmasını elinde bulunduran çevrelerce, belirli dinsel ve politik saiklerle, dönüştürme maksadıyla manipüle edilmek istenmektedir. Bu anlamda Aleviler, geçmişte olduğu gibi günümüzde de bağımsız bir inanç toplumu olarak kabul edilmeme, hak taleplerinin yok sayılması, kırım-katliam ve zorla asimilasyon gibi çok yönlü ayrımcılığa ve şiddete maruz kalmaktadır.

Söz konusu Alevi-karşıtı ayrımcılığın bir diğer belirgin yüzü de Aleviliğe dair üretilmiş/üretilen, devletler ve grup-dışı aktörler gibi öznelerin çeşitli politik beklentileriyle şekillenen epistemik-şiddettir. Bu meyanda, Alevilik ve Aleviler, kendi kavramları, dilleri, gelenekleri, anlam dünyaları, duyu formları ve anlatılarıyla değil, bütünüyle dışarıdan-aktörlerin beklentileri çerçevesinde "tanımlanmış" ve yaşayan-Aleviliğe "yabancı" bilgiler Alevi dünyasına zorla dayatılmıştır/dayatılmaktadır.

Buna karşın, fiziksel, sembolik, epistemik çok yönlü şiddet döngüsüne karşı Alevi gerçekliğini esas alan bilgi üretimi arayışları ise özellikle 1990'lardan itibaren gerek uluslararası akademi dünyasında gerekse sivil toplum çalışmaları kapsamında yürütülen Alevilik Çalışmaları (Alevism Studies) üzerinden (akademik yayınlar ve dergi, gazete, televizyon, radyo, kitap, broşür, rapor vb. gibi enetelektüel üretimlerle) kendi mecrasını kurmaya devam etmektedir.

Alevilik Ansiklopedisi girişiminin, 21. yüzyılın ilk çeyreğini tamamladığımız bugünlerde, kendi kaynaklarından hareketle Alevilik-bilgisinin derlenmesi; var olan yazılı kaynakların sistemlice kategorize edilmesi, incelenmesi ve okura bütünsel, anlaşılabilir biçimde aktarılması; çağın gereklerine uygun teknolojik araçlarla uyumlu bir platformda, bugünden yarına, dünya kamuoyuna erişilebilir kılınması bağlamında büyük ve yakıcı bir ihtiyaç olduğu kanaatindeyiz. Alevilik Ansiklopedisi, Aleviliğin tarihsel varoluşu önündeki her türlü engeli yahut varlığına yönelen tehditleri bertaraf etme konusunda vazgeçilmez katkılar sunacak bir bilgi platformu olacaktır. Alevilik Ansiklopedisi, kendisini, özellikle son 30 yılda ortaya çıkan akademik-entellektüel birikimin somutlaşması, yeni bir evresi ve Aleviliği kendi sesiyle, kavramlarıyla, düşünceleriyle ve hissiyatıyla ifade etme yönünde güçlü bir irade olarak değerlendiriyor.

Bu çerçeveden hareketle, Alevilik-bilgisinin tahrif ve tahribata uğratılmadan yeni kuşaklara, araştırmacılara, bilim insanlarına ulaştırmak amacıyla bir "dijital ansiklopedi" çalışması oluşturmak için yola çıkıyoruz. Bu çalışmayı Alevilik Ansiklopedisi olarak tanımlıyoruz.

NASIL BİR ALEVİLİK ANSİKLOPEDİSİ?

Ansiklopediler, kapsam genişliği, yazma biçimi ve işlevleri bakımından sözlüklerden, derleme kitaplardan ve dergi-özel sayılarından önemli farklılıklar taşırlar. Modern dönemde Fransa'da şekillendikleri 18.yy'dan itibaren, ansiklopediler, toplumu aydınlatmak ve gerçek-bilginin gücüyle donatarak eski iktidarların (ancient regime) boyunduruğundan kurtarmayı hedeflediler. Bu biçimiyle, özünde, devrimci bir çabayı ifade eden ansiklopediler, tarihsel ve güncel bilgiyi, bilimsel yöntemlerle süzgeçten geçirerek insanları hakikatle buluşturmayı amaçlar.

Alevilik, binlerce yıllık derinliğe sahip inanç sistemine, söylem ve ritüel repertuarına, hayli zengin sözlü ve yazılı belleğe, yüzlerce yıldır kuşaklararası aktarılagelen sosyal kurumlara, kolektif belleğe ve coğrafi mekanlara sahip bir kültürdür. Ne ki Alevilik tarih boyunca da zorla asimilasyon, kırım-katliam ve kültürel mirasının tahrifatı gibi ciddi tehditlerle yüzleşmiştir. Bu sebeple Alevi kültür mirasının doğru şekilde anlaşılması, korunması ve aktarımı gibi ciddi içsel sorunları ve tartışmaları vardır. Alevilik Ansiklopedisi, bu büyük mirasın korunması, yeni nesillerin doğru ve bilimsel kaynaklardan öğrenmesi için güçlü bir araç olacak, kapsamlı ve çok yönlü bir Alevilik anlayışı sağlayacaktır.

Alevilik, sosyal-siyasal byutları hayli kuvvetli özgün bir kültürel kimliktir aynı zamanda. Ne ki bu boyutu özellikle devletler eliyle tehdit edilmekte, fiziki ve/veya epistemik şiddete maruz kalmaktadır. Alevilik Ansiklopedisi, Alevi topluluğunun kendi kültürel kimliğini kavrama, güçlendirme ve aktarma bağlamında, oluşturulan dezenformasyon ortamıyla mücadele etmesine de yardımcı olacaktır.

Alevi Ansiklopedisi, sadece Türkiye'deki Alevi toplulukların değil, tüm Alevi coğrafyasındaki farklı etnik ve/veya dinsel-geleneksel köklerden gelen Alevi toplumların kültürel birikimini yansıtarak, bütünlüklü bir kimlik anlayışı ortaya koyacaktır. Bu yönüyle, Alevi toplumu kendi çeşitliliği ve kültürel zenginlikleri hakkında bilinçlenerek daha güçlü bir kimlik tutunumu inşa edebilecektir.

Günümüzde Alevilik-bilgisinin artık farklı dünya dillerinde de çeşitlenip hızla yaygınlaştığı gerçeği göz önüne alındığında, Alevilik hakkında mümkün olan en geniş kapsamı sunmayı hedefleyen, bu bağlamda farklı akademik-entelektüel yaklaşımları, yorumları dikkate alan ve bilimsel kriterlerden sapmadan söz konusu bilgi zenginliğini damıtmayı ve derlemeyi hedefleyen yaklaşımla (çağın gerçekliğini gözeterek) ve dijital bir platformun (güncellenmeye açık olacak biçimde) oluşturulmasını ve paylaşılmasını yakıcı bir ihtiyaç olarak görüyoruz.

Özetle, Alevilik-bilgisi üzerindeki hegemonik, kolonyal yaklaşımların yarattığı epistemik-şiddete karşı Alevilik gerçeğini kendi kültürel kodlarından hareketle çerçevelemeyi, özellikle yeni kuşaklar için temel bir başvuru kaynağı yaratmayı ve Alevi kültür dünyasına dair bilginin, bilimsel perspektifin ışığında ve çağın teknolojilerinden yararlanarak, aktarılmasını ve korunmasını amaçlıyoruz.

Bu kapsam ve genişlikte bir ansiklopedi çalışması, ziyadesiyle zor ve uzunca bir zaman yayılacak bir süreç olarak değerlendirilmelidir. Elbette, tarihsel ve toplumsal sorumluluk bilinci de çalışmadaki yükümüzü artırmaktadır. Zaman, kapasite ve kaynaklar bakımından böylesi bir çalışmanın başarısı, öncelikle güçlü bir kararlılık ve ortak akılla mümkün olacaktır. Bunun için, dünden bugüne konuya emek vermiş tüm akademisyenlerin, yazarların, yeni kuşak araştırmacıların katkısı yaşamsal düzeyde önemli olacaktır.

Bunun için, alanlarında uzman bilim insanları ve araştırmacılardan oluşan "ansiklopedi yayın kurulu", Alevilik Ansiklopedisinin başarıyla sonuçlanabilmesi için çalışmayı yönetecektir.

Alevi Ansiklopedisi, Alevi kültür dünyasına dair kavramları, kurumları, tarihsel geçmişi, güncel sosyolojik ve antropolojik boyutları; sembolleri, değerleri, duyguları; ve sözlü kültürel mirası konu edinecek oldukça geniş bir yelpazeyi kapsayacaktır. Bu konulardaki maddeler, yine alanlarında uzman yazarlar tarafından kaleme alınacak ve yayın kurulunun incelemesi sonrası yayına girecektir.

Alevi Ansiklopedisi, sosyal bilimsel kriterleri kıstas alacaktır. Dağınık, eklektik, temelsiz argümanlardan arındırılmış, okura bütüncül bir perspektif sunabilen, varolan kültürel çeşitliliği ve yanı sıra Aleviliğe yönelik farklı yaklaşımları, perspektifleri de ele alan objektif bir çerçeve kuracaktır.

Alevi Ansiklopedisi, dijital bir platform olarak yayın hayatına başlayacaktır. Böylelikle, Alevilik Ansiklopedisi her daim güncellenmeye açık olabilecek, zamanla niteliği, kapsamı genişleyen, değişen sosyal gerçekliği yansıtabilen dinamik bir içeriğe sahip olabilecektir.

Alevi Ansiklopedisi, Alevilik hakkında bilgi edinmek isteyen herkesin, özellikle Avrupa diasporasındaki genç kuşakların başvurabileceği çok dilli bir platform olmayı hedeflemektedir. Çalışma ilerledikçe, farklı Avrupa dillerine ansiklopedi maddelerinin çevrilmesi yoluyla daha geniş bir okur kitlesine hitap etmeyi hedeflemektedir.

Alevi Ansiklopedisine, yalnızca alanlarında uzman akademisyenler değil, aynı zamanda Alevi toplumunun ileri gelenleri, entelektüeller ve inanç önderleri de katkı sunacaktır. Böylelikle, Alevi kültür dünyası içerisinde de seslerin ansiklopedi dolayısıyla taşıyageldikleri mirası aktarabilecekleri sağlanmış olacaktır.

Alevilik hakikatine ilişkin inançların ve ritüellerin çoğulluğunun korunması; Aleviliğin tek tipleştirilmesine karşı inancın tarihsel ve geleneksel damarlarındaki kültürel ve linguistik çeşitliliğin görünürleşmesi ve seslerin duyulur olması; ve Alevilik konusunda oluşmuş yığınsal yazının yaydığı karmaşıklığı daha anlaşılır hale getirme ihtiyacını, bugün, ancak kapsamlı bir ansiklopedik çalışmayla karşılamak mümkün görünüyor. Alevilik Ansiklopedisi, bu ihtiyaca güçlü bir cevap olmak için yola çıkıyor.

DR. GÜLTEKİN: ALEVİ KURUMLARININ KENDİ BİRİKİMİ ÜZERİNDEN AKADEMİLERİNİ OLUŞTURMASI DEĞERLİ

PIRHA- Dr. Ahmet Kerim Gültekin, AKP'nin üniversitelerde geliştirdiği kimi Alevilik araştırmalarını 'Aleviliğe giydirilmeye çalışan ideolojik dar ceket' olarak yorumladı. Gültekin, "Alevi kurumlarının kendi bünyesinden çıkardığı Rıza Şehri Akademisi, GADEV Akademisi gibi kendi anlam-duygu dünyası, birikimi üzerinden bilgisini üretmesi ve kendi aklıyla müdahale etmesi daha tercih edilebilir yerde. Alevilerin kendi içerisinde de azımsanmayacak ölçüde akademisyen birikimi var" dedi.

Almanya'nın Dortmund kentinde Rıza Şehri Akademisi tarafından organize edilen Alevi Ansiklopedisi Sempozyumu yoğun katılımı gerçeğe keşti. Sempozyuma katkı sunan katılımcılardan olan ve 2017 yılında Munzur Üniversitesi'nden ihraç edilen Dr. Ahmet Kerim Gültekin, akademi deneyimlerini paylaşmıştı.

Alevilik çalışmaları artık uluslararası bir alan ve bu alan ilginç bir biçimde büyümeye devam ettiğini söyleyen Gültekin, 22 yıllık AKP sürecinde Alevilik adına kurulan kimi enstitü ve araştırmaların Aleviliğin kültürel çeşitliliği yok sayan, kendisine ait olmayan kalıplara sokmaya çalışan zor aygıtları halini aldığını ifade etti.

Gültekin, Alevi kurumlarının birikimleri üzerinden kendi bilgisini ürettiği akademileri oluşturmasının çok daha değerli olduğuna vurgu yaparak, Alevilerin kendi içerisinde azımsanmayacak ölçüde akademisyen taşıdığını kaydetti.

"CUMHURİYET, ALEVİ TOPLULUKLARIN YAPISINI DAĞITAN ROL ÜSTLENDİ"

Yüzüncü yılını geride bırakan cumhuriyetin Alevi toplulukların kendi içerisinde kurduğu yapıyı bozan bir rol üstlendiğini söyleyen Gültekin, "6 yıldır Almanya'da yaşıyorum. 2017 yılında Munzur Üniversitesi'nden ihraç edildim. Hakkımda akademik ve politik sebeplerden ötürü devam eden ceza davalarım vardı. Maalesef Türkiye'den ayrılmak durumunda kaldım. 5 yıl Leipzig Üniversitesi'nde, daha sonra Berlin Özgür Üniversitesi'nde çalışma şansım oldu. Daha çok Alevilik çalışıyorum, çok geniş bir konu. Alevilik içerisinde Raa Heqi olarak bilinen inanç sistemi üzerinde çalışıyorum. Daha özelde de jiyare yani ziyaret kültürleri üzerine çalışıyorum. 60-70'li yıllarda bir takım modernleşme süreçleri, Alevilerin ekonomik-politik sebeplerle köylerden şehirlere ve Avrupa'ya göçü kırsal bağlamı bir takım ilişkileri değiştirip dönüştürdü. Kürt Aleviler özelinde de süreklilik arz eden bir şiddet olgusu var. Bu da geçtiğimiz yüzyıla kadar bu toplulukların kendi içerisinde kurduğu ilişkiyi, hukuku, yapıyı bozan, dağıtan bir rol üstlendi. Ocak-talip ilişkileri üzerine yükselen bir toplumsallık dağılmış oldu. Bu Alevilik çalışmalarının tespit ettiği çok genel bir anlatı" diye konuştu.

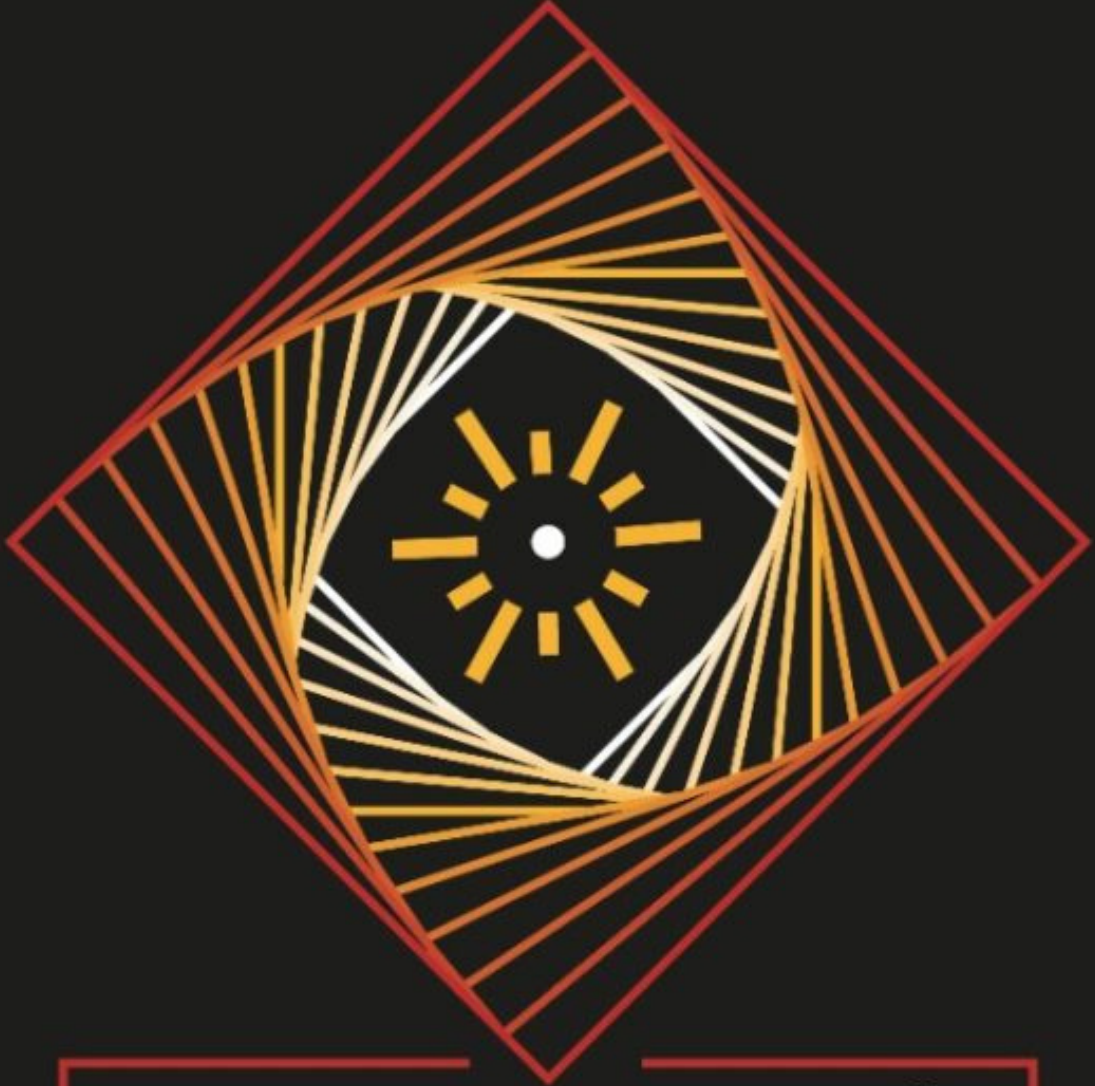
"ALEVİLİĞİ DAĞILMIŞ TASVİR EDERSEK, SÜREKLİLİK DİNAMİĞİNİ GÖRMEYİZ"

"Aleviliğin kendisini 21. yüzyıla aktaran ve bence başarılı da olan bir gerçekliği var" diyen Gültekin, şöyle devam etti:

"Alevilik çalışmaları bugün uluslararası bir saha. Bu sahada da büyük anlatılar var. Benim çalışmalarım bu anlatıları eleştiren bir çerçeveden yaklaşıyor. Çünkü Aleviliği dağılmış, otantikliğini kaybetmiş, sürekli yolunu arayan, kimlik bunalımı içerisinde kültürel bir durum olarak tasvir ettiğimiz zaman Aleviliğin içerisindeki süreklilik dinamiklerini görmüyoruz. Kendisini 21. yüzyıla aktaran ve bence başarılı da olan bir gerçekliği var. Tabi ki sosyal değişme bir olgu. Yani insanlar yüzyıl öncesinde olduğu gibi yaşamıyor, konuşmuyor, düşünmüyor. En nihayetinde bu bir inanç ve yaşamaya devam ediyor. Bu noktada jiyareler yani ziyaretlere biraz daha dikkatli olmak bakmak gerekir. Çünkü nihayetinde insanlar raybelerleriyle, pirleriyle, mürşitleriyle bağlarını kaybetseler de her gün güneşe dua ederek, ziyaretlerine giderek o kutsallarla temasa devam ettiler. Bu spirüel alan insanların inançları ve kimlikleri arasında kurduğu bağda büyük bir dinamizm yarattı. Örneğin Kürt Alevi kimlik siyaseti doğa inançları üzerinden ilerliyor. Doğayı korumak olarak lanse ediliyor. En nihayetinde insanlar orada basit anlamda bir çevreci mücadele pratiği sergilemiyorlar. Munzur'u, Düzgün Baba'yı, dağları, ormanları korurken aslında orada bir inanç gerçekliğini korumuş oluyorlar."

"AKP, ALEVİLİĞE İDEOLOJİK DAR BİR CEKET GİYDİRMEYE ÇALIŞIYOR"

Gültekin, 22 yıllık AKP sürecinde Alevilik adına kurulan kimi enstitü ve araştırmaları eleştirerek "Türkiye'nin AKP ile içine girdiği süreç, üniversiteleri içerisinde dönemsel olarak kurduğu, kapattığı, işine geldiği zaman kullandığı Alevilik araştırmaları üzerinden bir fark görüyoruz. Orada üzerine Alevilik ideolojik dar bir ceket giydirilmeye çalışılıyor. Aleviliğin kapsadığı o kültürel çeşitliliği yok sayan, ait olmadığı bir çerçeveye sokmaya çalışan bir zorlama var" ifadelerini kullandı.

ALEVi

ANSİKLOPEDİSİ